

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

3η Συνεδρίαση της Επιτροπής Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης 9 Δεκεμβρίου 2009

Η 3^η Συνεδρίαση της Επιτροπής Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Αγροτικού Δικτύου πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2009 στις Βρυξέλλες σε συνέχεια σχετικής πρόσκλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τα μέλη της.

Στη συνεδρίαση συμμετείχαν εκπρόσωποι των Διαχειριστικών Αρχών και των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων των Κρατών – Μελών, εκπρόσωποι ευρωπαϊκών οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε θέματα ανάπτυξης της υπαίθρου, εκπρόσωποι της Υποεπιτροπής LEADER, εκπρόσωποι υπηρεσιών των Γενικών Διευθύνσεων AGRI, INFOS, REGIO και MARE, καθώς και στελέχη του Contact Point του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης (ENRD). Από ελληνικής πλευράς συμμετείχε η Μαρία-Χριστίνα Μακρανδρέου ως στέλεχος της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης LEADER του ΠΑΑ.

Η ημερήσια διάταξη της συνάντησης περιελάμβανε τις ακόλουθες ενότητες:

1^η Ενότητα: Πορεία προόδου των θεματικών ομάδων εργασίας

2^η Ενότητα: Δημιουργία μίας νέας θεματικής Ομάδας εργασίας με θέμα «Μηχανισμοί Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη»

3^η Ενότητα: Προοπτικές σε θέματα πρόσβασης νέων τεχνολογιών στις αγροτικές περιοχές

4^η Ενότητα: Εξέταση των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης με έμφαση στις πιο σημαντικές

Στην πρωινή συνεδρίαση προήδρευσε η Αναπληρώτρια Διευθύντρια κα Loretta DORMAL-MARINO, υπεύθυνη για τις Διευθύνσεις E, F, G και H της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας & Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ στην απογευματινή συνεδρίαση προήδρευσε ο κ. J.M. Sousa Uva, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης G «Οριζόντια θέματα Αγροτικής Ανάπτυξης» της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας & Αγροτικής Ανάπτυξης.

Πριν την έναρξη των παρουσιάσεων, τόσο η προεδρεύουσα στην εναρκτήρια ομιλία της όσο και η κα Gaël Lhermitte (Μονάδα G «Ευρωπαϊκό Δίκτυο και παρακολούθηση της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη») στην παρουσίασή της, τόνισαν την

αναγκαιότητα συμμετοχής όλων των εμπλεκόμενων φορέων στα ΠΑΑ προκειμένου η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης να γίνει πιο αποτελεσματική.

Προς την κατεύθυνση αυτή, το έργο και οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης βασίζεται κυρίως στους ακόλουθους τρεις άξονες:

1. Απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων των εθνικών αγροτικών δικτύων
2. Θεματικές και αναλυτικές εργασίες όσον αφορά στην εφαρμογή των ΠΑΑ και αντίστοιχα της ευρωπαϊκής πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη
3. Εργαλεία διάδοσης και επικοινωνιακής πολιτικής

Ειδικότερα, συζητήθηκαν τα ακόλουθα:

A. ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάσθηκε η πρόοδος των εργασιών των τριών θεματικών ομάδων εργασίας. Συγκεκριμένα:

1Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΣΤΟΧΕΥΣΗ ΣΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΥΓΓΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΥΠΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (TARGETING TERRITORIAL SPECIFICITIES AND NEEDS IN RD PROGRAMMES)»

Πρώτο βήμα των εργασιών της Ομάδας ήταν να αναλύσει πώς τα Κράτη Μέλη στα αντίστοιχα ΠΑΑ έχουν ορίσει τις αγροτικές περιοχές για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 με τους αντίστοιχους δείκτες ή ορισμούς που χρησιμοποίησαν για το σκοπό αυτό.

Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι ο ορισμός του ΟΟΣΑ για τις αγροτικές περιοχές χρησιμοποιήθηκε (και μάλιστα μερικές φορές με κάποιες τροποποιήσεις) από τα δύο πέμπτα των Κ.Μ. Οι υπόλοιπες χώρες χρησιμοποίησαν τους δικούς τους ορισμούς οι οποίοι στηρίχθηκαν σε μία πληθώρα παραμέτρων. Σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκαν δείκτες που επέτρεπαν την επιλεξιμότητα αγροτικών και δασικών περιοχών στα οριζόντια μέτρα των Αξόνων 1 και 2.

Η έννοια της «αγροτικότητας» διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα λόγω διαφορών στο ανάγλυφο, στην πληθυσμιακή πυκνότητα, σε διοικητικές παραδόσεις κλπ. Με βάση τα παραπάνω καθορίσθηκαν αγροτικές περιοχές με συγκεκριμένο όριο πληθυσμιακής

πυκνότητας, περιοχές που δεν είναι αστικές, αγροτικές και περι-αστικές περιοχές, περιοχές με ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες κλπ.

Από μια πρώτη ανάλυση των παραπάνω, διαφαίνεται ότι ο ορισμός του ΟΟΣΑ δεν εξυπηρετεί πολλά κράτη μέλη και ενδεχομένως η τυπολογία των αγροτικών περιοχών για θέματα πολιτικών θα πρέπει να εξετασθεί ως ξεχωριστό θέμα. Σε κάθε περίπτωση τα αποτελέσματα της ομάδας παρουσιάζουν εναλλακτικά σημεία εκκίνηση για ορισμούς που μπορεί να χρησιμοποιηθούν στο μέλλον από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δεύτερο βήμα των εργασιών της Ομάδας ήταν να αναλύσει μεμονωμένα τα μέτρα των ΠΑΑ και να εξετάσει πώς ορίζονται οι αγροτικές περιοχές σε σχέση με τις ανάγκες που μπορεί να έχουν και πώς στη συνέχεια διαμορφώθηκαν τα προτεινόμενα μέτρα και η στόχευσή τους.

Ως τρίτο βήμα ορίστηκε η σύνταξη έκθεσης, η οποία θα περιλαμβάνει την κωδικοποίηση των παραπάνω δίνοντας βάρος σε κοινά στοιχεία και σημαντικές παραλλαγές στις εθνικές προσεγγίσεις, η ανάλυση των ιδιοτήτων και των αναγκών συγκεκριμένων περιοχών, η στοχοθέτηση των μέτρων σε σχέση με τις ιδιοτητές και τις ανάγκες καθώς και στρατηγικές συμπληρωματικότητας και διαφοροποίησης μεταξύ των ΠΑΑ και άλλων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων.

2Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

«ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Στόχος των εργασιών αυτής της Ομάδας είναι να εξετάσει τη δυνατότητα τυπολογίας των αγροτικών περιοχών ανάλογα με τις σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ της γεωργίας και της ευρύτερης αγροτικής οικονομίας, καθώς και τη δυνατότητα καθορισμού συνεργειών και τυχόν αντικρουόμενων συμφερόντων μεταξύ τους. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχετική μελέτη σε διαφορετικούς τύπους αγροτικών περιοχών, μέσω ποιοτικής και ποσοτικής ανάλυσης. Η μελέτη στηρίχθηκε :

- στην επιλογή 18 αντιπροσωπευτικών αγροτικών περιοχών επιπέδου NUTS 3 με διαφορετικά χαρακτηριστικά «αγροτικότητας» (όπως απομακρυσμένες, ορεινές περιοχές, περιοχές με περιβαλλοντικές πιέσεις κλπ.),
- στην ποσοτική ανάλυση διαρθρωτικών οικονομικών σχέσεων στις εν λόγω περιοχές σε 15 Κ.Μ,
- στην διεξαγωγή έρευνας οκτώ περιπτώσιολογικών μελετών, μέσω ποιοτικής ανάλυσης ως προς την περιφερειακή δυναμική, τη σχέση γεωργίας και άλλων τομέων της

οικονομίας καθώς και τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ διαφόρων παραγόντων σε κάθε περιοχή, όπως φυσικών, οικονομικών, ανθρώπινου δυναμικού, θεσμικών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών.

Για την επιλογή του δείγματος και της τυπολογίας των σχετικών περιοχών χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα κριτήρια: βαθμός σημασίας της γεωργίας, σημασία της αγροδιατροφικής βιομηχανίας, σημασία του τουρισμού (υπολογίσθηκε με βάση τους φυσικούς πόρους και την ύπαρξη καταλυμάτων), δημογραφικές αλλαγές, ανταγωνισμός για το νερό και τη γη.

Με βάση τα ανωτέρω κριτήρια καθορίσθηκαν τρεις ομάδες περιοχών:

- Οι μη δυναμικές περιοχές: χαρακτηρίζονται από τη χαμηλή σημασία της γεωργίας, χαμηλή συνεισφορά στην αγροδιατροφική βιομηχανία, μέση διαθεσιμότητα/γειτνίαση με πόρους που συνεισφέρουν στην τουριστική ανάπτυξη.
- Δυναμικές περιοχές που εξαρτώνται από τη γεωργία με λίγες εσωτερικές σχέσεις: χαρακτηρίζονται από τη σημαντική συνεισφορά της γεωργίας στη συνολική περιφερειακή προστιθέμενη αξία, μεσαία σημασία του αγροδιατροφικού τομέα, μεσαία σημασία σε όρους διαθεσιμότητας /εγγύτητας πόρων για τουριστική ανάπτυξη, σημαντικές δημογραφικές αλλαγές.
- Διαφοροποιημένες δυναμικές περιοχές με πολλές διασυνδέσεις: χαρακτηρίζονται από μεσαία σημασία της γεωργίας, υψηλή σημασία του αγροδιατροφικού τομέα, υψηλή σημασία του τουρισμού, μεσαία έως υψηλή αύξηση του πληθυσμού.

Στις 18 περιοχές που επιλέχθηκαν σε 15 Κ.Μ περιλήφθηκε και η περιοχή των Τρικάλων, ως περιπτώσιολογική μελέτη των μη δυναμικών περιοχών.

Σε επόμενο στάδιο η ομάδα εργασίας προβλέπεται να εμβαθύνει περισσότερο την ανάλυσή της σε μικρότερο δείγμα και θα εξετάσει τα εργαλεία πολιτικής και το θεσμικό πλαίσιο που τέθηκαν από τα Κ.Μ, προκειμένου να δημιουργηθούν συνέργειες μεταξύ του γεωργικού και μη γεωργικού τομέα, τα προβλήματα που έχουν εντοπισθεί και τυχόν λύσεις που βρέθηκαν για τα ΠΑΑ 2007-2013, καθώς και τυχόν επιπτώσεις αυτών των εργαλείων στα άλλα μέτρα των ΠΑΑ. Σε επόμενο, επίσης, στάδιο θα επιλεγούν παραδείγματα καλών πρακτικών σχετικά με συνέργειες που μπορούν να αναπτυχθούν μεταξύ του γεωργικού και μη γεωργικού τομέα, με απώτερο στόχο να βρεθούν εκείνα τα επιχειρήματα που θα αντικρούσουν τάσεις και προτάσεις που θέλουν τα μέτρα και οι προτεινόμενες δράσεις των Αξόνων 3 και 4 του ΠΑΑ να περιληφθούν στο πλαίσιο των χρηματοδοτούμενων δραστηριοτήτων της Περιφερειακής Πολιτικής.

3Η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΜΕ ΘΕΜΑ «ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (PUBLIC GOODS AND PUBLIC INTERVENTION)

Σε αυτή την Ομάδα εργασίας επιχειρείται η εξέταση εγχειρημάτων και δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται από τα ΠΑΑ προκειμένου να συνεισφέρουν στην πρόβλεψη για τα δημόσια αγαθά (Public goods). Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα ο όρος «Δημόσια Αγαθά» έχει κυρίως θεωρητικό υπόβαθρο σε θέματα οικονομικής δραστηριότητας, η Ομάδα επιχειρεί να θέσει το θεωρητικό πλαίσιο και να εξηγήσει την έννοια σε σχέση με τις δημόσιες πολιτικές για τη γεωργία, να αναπτύξει πρακτικούς ορισμούς και να προσδιορίσει σχετικούς τύπους δημόσιων αγαθών που μπορεί να σχετίζονται με το περιβάλλον, το τοπίο, τη βιοποικιλότητα, την ασφάλεια τροφίμων, την υγιεινή των ζώων, το έδαφος, το νερό, την πολιτιστική κληρονομιά, καθώς και με δευτερεύοντα οικονομικά αποτελέσματα για τον τουρισμό.

Σε πρώτη φάση, διερευνήθηκαν τυχόν δημόσια αγαθά που παρέχονται μέσω της γεωργίας στα 27 Κ-Μ, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές χρήσεις γης και τις περιβαλλοντικές χρήσεις σε διάφορες περιοχές. Στη συνέχεια εξετάστηκαν τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης που δίνουν τη δυνατότητα παροχής δημόσιων αγαθών με την έννοια του κοινού ενδιαφέροντος κυρίως στα μέτρα που αφορούν στις αγροπεριβαλλοντικές ενισχύσεις, στις ενισχύσεις για ορεινές-μειονεκτικές περιοχές, στον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και στις μη παραγωγικές επενδύσεις. Επίσης, μέτρα όπως η παροχή συμβουλών και η κατάρτιση, η βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών καθώς και οι ενισχύσεις σε περιοχές NATURA 2000 φαίνεται να παρουσιάζουν ενδιαφέρουσες δράσεις προς εξέταση. Στη συνέχεια, στάλθηκε ερωτηματολόγιο στα Κράτη Μέλη προκειμένου να διερευνηθεί εάν υπάρχουν εργαλεία και μηχανισμοί εφαρμογής που να αφορούν στο σχεδιασμό και την εφαρμογή στήριξης των δημόσιων αγαθών. Τέλος, εξετάστηκε εάν υπάρχουν καλές πρακτικές ή καινοτόμες προσεγγίσεις παροχής δημόσιων αγαθών. Επιλέχθηκαν τα ακόλουθα παραδείγματα:

- «Ο δρόμος των τυριών» στην Auvergne της Γαλλίας, δράση που χρηματοδοτείται από τα μέτρα που ενισχύουν την ποιότητα της παραγωγής και τις αγροπεριβαλλοντικές ενισχύσεις.
- «Διατήρηση ενός ιδιαίτερου πολιτιστικού τοπίου: πέτρινοι Φράχτες και φυτοφράχτες στο Yorkshire», δράση που χρηματοδοτείται από το Μέτρο «Μη παραγωγικές δραστηριότητες».

Στην επόμενη φάση, η Ομάδα εργασίας θα προσπαθήσει να προσδιορίσει τυχόν κοινωνικο-οικονομικά επαγωγικά αποτελέσματα που μπορεί να προκύψουν από τις προβλέψεις δημόσιων αγαθών και να εξετασθεί η οικονομική σημασία τέτοιων επιπτώσεων για τις αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, θα εξετάσει τα εργαλεία πολιτικής που θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν παροχή δημόσιων αγαθών.

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της επιτροπής, με ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις, επισημάνσεις και σχόλια από εκπροσώπους. Αναφορικά με τον ρόλο της Συντονιστικής Επιτροπής αξίζει να σημειωθούν οι ακόλουθες επισημάνσεις :

- Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε μέχρι σήμερα από την ΕΕ για τη θεματολογία των Ομάδων Εργασίας ήταν αρκετά περιοριστική και δεν έτυχε μεγαλύτερης διαβούλευσης με τα κράτη μέλη (Γαλλία).
- Θα πρέπει να εξετασθούν οι διασυνδέσεις – σχέσεις – διάρθρωση της Συντονιστικής Επιτροπής με την Επιτροπή Αγροτικής Ανάπτυξης (Γαλλία).
- Θα πρέπει να αναπτυχθεί μεγαλύτερη επικοινωνία και σχέσεις με τους εθνικούς φορείς που εμπλέκονται σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης (Γαλλία).
- Στην παρούσα φάση, λειτουργούν θεματικές ομάδες εργασίας στο πλαίσιο της συντονιστικής Επιτροπής, focus group στο πλαίσιο της Υποεπιτροπής LEADER, θεματικές ομάδες στο πλαίσιο των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων. Θα πρέπει να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις (Γαλλία).
- Η τυπολογία των αγροτικών περιοχών χρησιμοποιείται και πρέπει να χρησιμοποιείται ως εργαλείο για την εφαρμογή πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης (Ιταλία).
- Θα πρέπει να διερευνηθεί περισσότερο ο ρόλος της «κοινωνικής» γεωργίας, δηλ., η γεωργία και οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις ως μέσο για την υποστήριξη ευπαθών ομάδων πληθυσμού. (Ιταλία).
- Η Δανία έχει ήδη εκπονήσει μία μελέτη για την εξέλιξη των αγροτικών περιοχών στην οποία δεν εντοπίστηκαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν την κινητήριου δύναμη της γεωργίας σε άλλους τομείς της οικονομίας. (Δανία).
- Η Συντονιστική Επιτροπή δεν μπορεί να παίρνει πολιτικές αποφάσεις. Για το λόγο αυτό, υπάρχει η γνωμοδοτική επιτροπή για την αγροτική ανάπτυξης (COGECA).

- Η γνωμοδοτική επιτροπή για την αγροτική ανάπτυξη διαμορφώνει το στρατηγικό πλαίσιο και την agenda για θέματα αγροτικής ανάπτυξης (R.E.D. Rurality-Environment-Development International Association).

Εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επεσήμανε ότι ο κύριος ρόλος της Συντονιστικής Επιτροπής είναι να προβληματιστεί και να συνεισφέρει ως προς την αποτελεσματικότητα της πολιτικής και των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Επιπλέον, πρότεινε στα κράτη μέλη μπορούν να αποστείλουν μελέτες, έρευνες στοιχεία που αφορούν τις αγροτικές περιοχές και θα μπορούσαν να συνεισφέρουν στην ανταλλαγή απόψεων και καταγραφή ιδεών.

B. Δημιουργία μίας νέας θεματικής Ομάδας εργασίας με θέμα «Μηχανισμοί Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη»

Στη 2η ενότητα της συνεδρίασης, η κα Loriz-Hoffman, παρουσίασε τους στόχους και τις προτεραιότητες της νέας θεματικής Ομάδας Εργασίας με θέμα «Μηχανισμοί Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη».

Στόχος της νέας θεματικής ομάδας εργασίας είναι να εξετάσει και να εντοπίσει αποδοτικούς και αποτελεσματικούς μηχανισμούς με τους οποίους εφαρμόζεται η Ευρωπαϊκή Πολιτική για την Αγροτική Ανάπτυξη. Ειδικότερα, προβλέπεται να εξετάσει τη μέχρι σήμερα εμπειρία στην εφαρμογή των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης όσον αφορά στον προγραμματισμό, την εφαρμογή (μηχανισμοί για την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης, επιλογή έργων, δημόσιες συμβάσεις), την παρακολούθηση και την αξιολόγηση και να εντοπίσει αφενός τα στοιχεία εκείνα που λειτουργούν αποτελεσματικά και αφετέρου όσα χρήζουν σχετικών βελτιώσεων, καταθέτοντας συγκεκριμένες προτάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, προτείνεται η Ομάδα Εργασίας να ασχοληθεί με τα ακόλουθα θέματα:

- σχεδιασμός ενός κατάλληλου στρατηγικού πλαισίου για τη βελτίωση των ΠΑΑ και την επίτευξη των προτεραιοτήτων της ευρωπαϊκής πολιτικής,
- απλοποίηση υφιστάμενων κανόνων που θα μπορούσαν να διασφαλίσουν τη διαφάνεια και απόδοση στη χρήση των ευρωπαϊκών ενισχύσεων,
- ενδυνάμωση και προώθηση καινοτόμων προσεγγίσεων, όπως οι χρηματοοικονομικές τεχνικές και η διακυβέρνηση,
- διασφάλιση συμπληρωματικότητας και συντονισμού με άλλες ευρωπαϊκές πολιτικές.

Γ. Προοπτικές σε θέματα πρόσβασης νέων τεχνολογιών στις αγροτικές περιοχές

Στην 3^η ενότητα που αφορούσε τις «Προοπτικές σε θέματα πρόσβαση νέων τεχνολογιών στις αγροτικές περιοχές», έγιναν οι ακόλουθες τρεις παρουσιάσεις:

- Ο κος Guido Acchionno από την DG INFSO παρουσίασε τις πολιτικές προτεραιότητες σε κοινοτικό επίπεδο όσον αφορά στην «Ψηφιακή Agenda για την Ευρώπη», καθώς και τις κοινοτικές πολιτικές για τα ευρυζωνικά δίκτυα. Επιπλέον, παρουσίασε τα αποτελέσματα της μελέτης, που εκπονήθηκε με θέμα «Κοινωνία της Πληροφορίας στις πολιτικές Αγροτικής Ανάπτυξης και Συνοχής».
- Η Ka Luisa Sanches από τη DG REGIO παρουσίασε μία πρώτη αποτίμηση του ρόλου και της σημασίας τη Κοινωνίας της Πληροφορίας στον προγραμματισμό των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε 12 Δίκτυα που έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο των INTEREGG IV C και URBACT II.
- Ο κος Nivelin Noen από την DG AGRI παρουσίασε το ρόλο των νέων τεχνολογιών στα Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης. Ειδικότερα ανέφερε ότι έχουν εντοπιστεί τουλάχιστον 10 μέτρα στα ΠΑΑ που συνδέονται με επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες, έχει διαπιστωθεί η ανάγκη αναβάθμισης του ανθρωπίνου δυναμικού και η απόκτηση δεξιοτήτων σε θέματα νέων τεχνολογιών, καθώς και η αναγκαιότητα συνεργασίας και εμπλοκής των τοπικών φορέων. Ειδικότερα, αναφέρθηκε στην πρόσφατη δυνατότητα των Κ.Μ. να εντάξουν στα ΠΑΑ μέτρα για την ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων στις αγροτικές περιοχές συνολικού προϋπολογισμού 362,7 εκατ. Συγκεκριμένα, 17 κράτη μέλη και 37 ΠΑΑ προβλέπουν τέτοιες ενέργειες. Τους μεγαλύτερους προϋπολογισμούς έχουν η Ελλάδα, η Σουηδία, η Φιλανδία και η Ιταλία. Τέλος συνέστησε στα κράτη μέλη αφενός να ενσωματώσουν τις ανάγκες των αγροτικών περιοχών στις εθνικές στρατηγικές για τα ευρυζωνικά δίκτυα και αφετέρου στις ενδιάμεσες αξιολογήσεις που θα γίνουν το 2010 να ληφθούν υπόψη και οι νέες τεχνολογίες.

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της επιτροπής, με ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις, επισημάνσεις και σχόλια από εκπροσώπους, όπως:

- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον προγραμματισμό της θα πρέπει να μη στηρίζεται σε μελέτες για τις νέες τεχνολογίες που έχουν εκπονηθεί πριν 3-4 χρόνια, δεδομένου ότι σήμερα θεωρούνται ξεπερασμένες. (CEPF Confederation of European Forest Owners).

- Οι υπηρεσίες της DG AGRI θα πρέπει να έρθουν σε επαφή με τη DG Ανταγωνιστικότητας δεδομένου ότι οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων δεν διευκολύνουν την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων. (Αυστρία).
- Θα πρέπει να εξετασθούν οι ηλεκτρο-μαγνητικές επιπτώσεις στην υγεία του πληθυσμού (Κάτω Χώρες).

Δ. Εξέταση των δραστηριοτήτων του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης με έμφαση στις πιο σημαντικές

Η κα Ave Bremse από το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο Εσθονίας ως εκπρόσωπος της Υποεπιτροπής LEADER έκανε μία παρουσίαση των αποτελεσμάτων της συνάντησης της Υποεπιτροπής LEADER που πραγματοποιήθηκε στις 25 Νοεμβρίου 2009.

Ο κ. Χάρης Μαρτίνος από το Contact Point παρουσίασε τις δραστηριότητες του ENRD για το δεύτερο χρόνο λειτουργίας του (Ιούλιος 2009 – Ιούνιος 2010). Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη συνεργασία του Contact Point με τα άλλα Εθνικά Αγροτικά Δίκτυα, καθώς και στις δραστηριότητες που προτίθενται να αναπτύξουν.

Υπενθυμίζεται ότι τα κύρια πακέτα εργασίας του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης είναι:

1. Υποστήριξη στην ανάπτυξη των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων

1.1. Συντονισμός του ENRD

1.2. Συντονισμός και υποστήριξη των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων

1.3 Υποστήριξη σε ΟΤΔ και στη Διακρατική Συνεργασία

1.4 Προώθηση της συνεργασίας όλων των φορέων που εμπλέκονται σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης

2. Θεματικές και αναλυτικές δραστηριότητες

2.1. Θεματικές Ομάδες Εργασίας

2.2. Συμπληρωματική Ανάλυση των ΠΑΑ και των δεικτών παρακολούθησης

2.3. Θεματικές δραστηριότητες

2.4. Προσδιορισμός σχετικών εμπειριών σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης/ενδιαφέρουσες περιπτώσιολογικές μελέτες («καλές πρακτικές»)

2.5 Διασύνδεση με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αξιολόγησης της Αγροτικής ανάπτυξης (EEN) και με την έρευνα στο χώρο της αγροτικής ανάπτυξης

3. Επικοινωνιακά εργαλεία

3.1. Δημιουργία ιστοσελίδας του ENRD

3.2. Δημοσιεύσεις

3.3. Γραμμή επικοινωνίας και υποδοχή επισκεπτών στις Βρυξέλλες

3.4. Προώθηση και εκπροσώπηση του ENRD

Τέλος, η κα Antonella Zona από την DG AGRI, Μονάδα G1, παρουσίασε τα αποτελέσματα Ομάδας Εργασίας της DG AGRI με θέμα την ορεινή γεωργία. Εξετάσθηκαν 16 ΕΣΣΑ και 60 ΠΑΑ. Το έγγραφο εργασίας έχει ήδη ολοκληρωθεί και βρίσκεται υπό διαβούλευση στις υπηρεσίες της Επιτροπής. Σύντομα θα δημοσιευθεί στο Διαδίκτυο. Επισημαίνεται ότι η σχετική μελέτη εντάσσεται σε μια σειρά αναλυτικών εργασιών που αφορούν στα ΠΑΑ των Κ.Μ. και εκπονούνται είτε από την DG AGRI, είτε στο πλαίσιο των θεματικών Ομάδων εργασίας.